

รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว

วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๕๙

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔ โทรสาร ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์ศัตรูข้าว

พื้นที่ปลูกตามรายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัด ณ วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๕๙ จำนวน ๖๗ จังหวัด มีพื้นที่ปลูกข้าว ๓,๕๙๓,๓๕๒ ไร่ สถานการณ์ศัตรูข้าว ในสัปดาห์นี้

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล* พบการระบาดในข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน จำนวน ๒๑๗ ไร่ (เพิ่มขึ้น ๑๗๔ ไร่) ในพื้นที่
จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ อำเภอปากคาด

จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ อำเภอเมือง และอำเภอยางตลาด

โรคไหม้ข้าว** ไม่พบการระบาดของโรคไหม้ข้าว

๒. การดำเนินงานควบคุมการระบาด

๒.๑ เจ้าหน้าที่กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
ประสานงานติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าว ภายใต้โครงการกำหนดจุดเฝ้าระวังศัตรูพืช (แปลงติดตามสถานการณ์ข้าว) เพื่อ
ติดตามสถานการณ์ในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและโรคไหม้ข้าว

๒.๒ ประชาสัมพันธ์แจ้งจังหวัดที่เคยพบการระบาดและพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาด ๔๒ จังหวัด เตรียมความพร้อมใน
พื้นที่ระบาดซ้ำซากเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการระบาดขึ้นอีก โดยได้จัดทำแปลงติดตามสถานการณ์ทั้งหมดจำนวน ๘๐๙ แปลง
ศจข.ในพื้นที่เสี่ยง เตรียมความพร้อมในการผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย และรมรงค์ให้สมาชิก ศจข.
ใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

๒.๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดบึงกาฬ และจังหวัดกาฬสินธุ์ แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราบิวเวอเรีย ควบคุม
เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และแนะนำให้เกษตรกรใช้สารเคมีกำจัดตามคำแนะนำของกรมการข้าว

๒.๔ กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ได้จัดทำโครงการจุดเฝ้าระวังศัตรูพืช (แปลงติดตามสถานการณ์
ศัตรูข้าว) ในพื้นที่ ๔๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ ยโสธร มุกดาหาร นครพนม
อุบลราชธานี ขอนแก่น กาฬสินธุ์ อุดรธานี เลย หนองคาย สกลนคร ร้อยเอ็ด น่าน แพร่ พะเยา อุดรดิตถ์ เชียงใหม่ พิษณุโลก
เชียงราย เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ พระนครศรีอยุธยา ชัยนาท อ่างทอง ลพบุรี นครปฐม ปทุมธานี สุพรรณบุรี
ฉะเชิงเทรา สระแก้ว ปราจีนบุรี นครนายก ระยอง สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ พัทลุง และจังหวัดชลบุรี

๓. การคาดการณ์

สภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๙ เมษายน ๒๕๕๙

ภาคเหนือ อุณหภูมิต่ำสุด ๒๒ - ๓๐ องศาเซลเซียส สูงสุด ๔๐ - ๔๔ องศาเซลเซียส

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิต่ำสุด ๒๕ - ๓๑ องศาเซลเซียส สูงสุด ๔๐ - ๔๓ องศาเซลเซียส

ภาคกลางและภาคตะวันออก อุณหภูมิต่ำสุด ๒๕ - ๒๘ องศาเซลเซียส สูงสุด ๔๐ - ๔๒ องศาเซลเซียส

ภาคใต้ อุณหภูมิต่ำสุด ๒๓ - ๒๙ องศาเซลเซียส สูงสุด ๓๓ - ๓๘ องศาเซลเซียส มีฝนบางแห่งร้อยละ ๑๐ - ๒๐ ของพื้นที่

ในช่วงนี้พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังของภาคเหนือสภาพอากาศโดยรวม ร้อนถึงร้อนจัดซึ่งไม่เหมาะสมต่อการเกิดโรคไหม้ ส่วน
ใหญ่ข้าวอยู่ในระยะออกรวงถึงเก็บเกี่ยว ภาคกลาง ภาคตะวันตก และภาคตะวันออกส่วนใหญ่ข้าวอยู่ในระยะตั้งท้อง ออกรวง
ถึงเก็บเกี่ยว สภาพอากาศไม่เหมาะสมกับการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและโรคไหม้ พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี
บางพื้นที่ในเขตจังหวัดบึงกาฬและจังหวัดกาฬสินธุ์ เริ่มพบการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ขอให้เกษตรกรเฝ้าระวังและ
ออกสำรวจแปลงข้าวอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะข้าวที่อยู่ในระยะตั้งท้องถึงออกรวง หากพบการระบาดให้แจ้งเจ้าหน้าที่ทันที
เพื่อดำเนินการควบคุมให้ทันสถานการณ์ พื้นที่ภาคใต้ส่วนใหญ่ข้าวอยู่ในระยะตั้งท้อง ออกรวง ถึงเก็บเกี่ยว สภาพอากาศไม่
เหมาะต่อการเกิดโรคไหม้และเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

๔. คำแนะนำในการควบคุมการระบาด

๔.๑ เพี้ยกระโดดสีน้ำตาล

๑. ปลุกข้าวพันธุ์ต้านทานเพี้ยกระโดดสีน้ำตาล เช่น กข ๖ กข ๓๑ กข ๔๑ กข ๔๗ สุพรรณบุรี ๒ สุพรรณบุรี ๓ สุพรรณบุรี ๙๐ พิษณุโลก ๒ เป็นต้น และไม่ควรปลูกพันธุ์เดียวกันเกิน ๔ ฤดูปลูก ควรปลูกสลับกันระหว่างพันธุ์ต้านทานสูงกับพันธุ์ทนทานหรือพันธุ์อ่อนแอปานกลาง โดยพิจารณาอายุเก็บเกี่ยวให้ใกล้เคียงกัน เพื่อลดความเสียหายเมื่อเกิดการระบาดรุนแรง

๒. สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ เพื่อนำองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนิเวศในแปลงนำนามาวิเคราะห์ และตัดสินใจด้วยตนเองในการจัดการแปลงจากสถานการณ์จริง

๓. ในแหล่งที่มีการระบาด และควบคุมระดับน้ำในนาได้ หลังปักดำหรือหว่าน ๒-๓ สัปดาห์จนถึงระยะตั้งท้อง ควบคุมน้ำในแปลงนาให้พอดีเปียก หรือมีน้ำเรี่ยผิวดินนาน ๗-๑๐ วัน แล้วปล่อยขังทิ้งไว้ให้แห้งเองสลับกันไป จะช่วยลดการระบาดของเพี้ยกระโดดสีน้ำตาล

๔. ใช้เชื้อราชีวเวเรีย(เชื้อสด) อัตรา ๑ กิโลกรัม(๒ ถุง)/น้ำ ๒๐ ลิตร ควรฉีดพ่นในบริเวณที่พบเพี้ยกระโดดสีน้ำตาล และควรฉีดพ่นในเวลาเย็น

๕. ในกรณีที่เป็นต้องสารเคมีในการกำจัดเพี้ยกระโดดสีน้ำตาลแนะนำให้ใช้สารเคมี ดังนี้

๑) ข้าวระยะกล้าถึงแตกกอ (อายุ ๓๐-๔๕ วัน)

- บูโพรเพซิน ๒๕ % WP ๑๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร
- บูโพรเพซิน ๑๐ % WP ๒๕ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร
- บูโพรเพซิน ๕ % WP + ไอโซโปรคาร์บ ๒๐ % WP ๕๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร

๒) ข้าวระยะแตกกอเต็มที่

- อีโทเฟนพรีอ็อกซ์ ๑๐ % EC ๒๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
- อีโทเฟนพรีอ็อกซ์ ๕ % EC ๔๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
- คาร์โบซัลเฟน ๒๐ % EC ๑๑๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
- ฟิโนบูคาร์บ ๕๐ % EC ๖๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
- ไฮโซโปรคาร์บ ๕๐ % WP ๖๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร

๓) ข้าวระยะตั้งท้องถึงออกรวง

- ไดโนทีฟูแรน ๑๐ % WP ๑๕ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร
- ไทอะมีโทแซม ๒๕ % WG ๒ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร
- โคลโทอะนิติน ๑๖ % ๖-๙ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร
- อิมิดาโคลพรีด ๑๐ % SL ๑๕ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
- อีทีไพโรล ๑๐ % SC ๕๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร

หมายเหตุ จังหวัดที่มีข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าว ๖๗ จังหวัด ๑,๙๔๓ ตำบล

*จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๖๗ จังหวัด ๘๗๖ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๐๑ และ ๔๕.๐๘ ตามลำดับ

จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๑๐ จังหวัด ๑,๐๖๗ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๙ และ ๕๔.๙๒ ตามลำดับ

** จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๖๗ จังหวัด ๘๘๐ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๐๑ และ ๔๕.๒๙ ตามลำดับ

จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๑๐ จังหวัด ๑,๐๖๓ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๙ และ ๕๔.๗๑ ตามลำดับ

รายละเอียดเพิ่มเติม ในรายงานสถานการณ์การระบาดศัตรูพืช ทาง <http://www.doae.go.th/> หรือ <http://www.ppsf.doae.go.th/>

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดของโรคไทม์
ระหว่างปี ๒๕๕๗/๒๕๕๘ ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙

